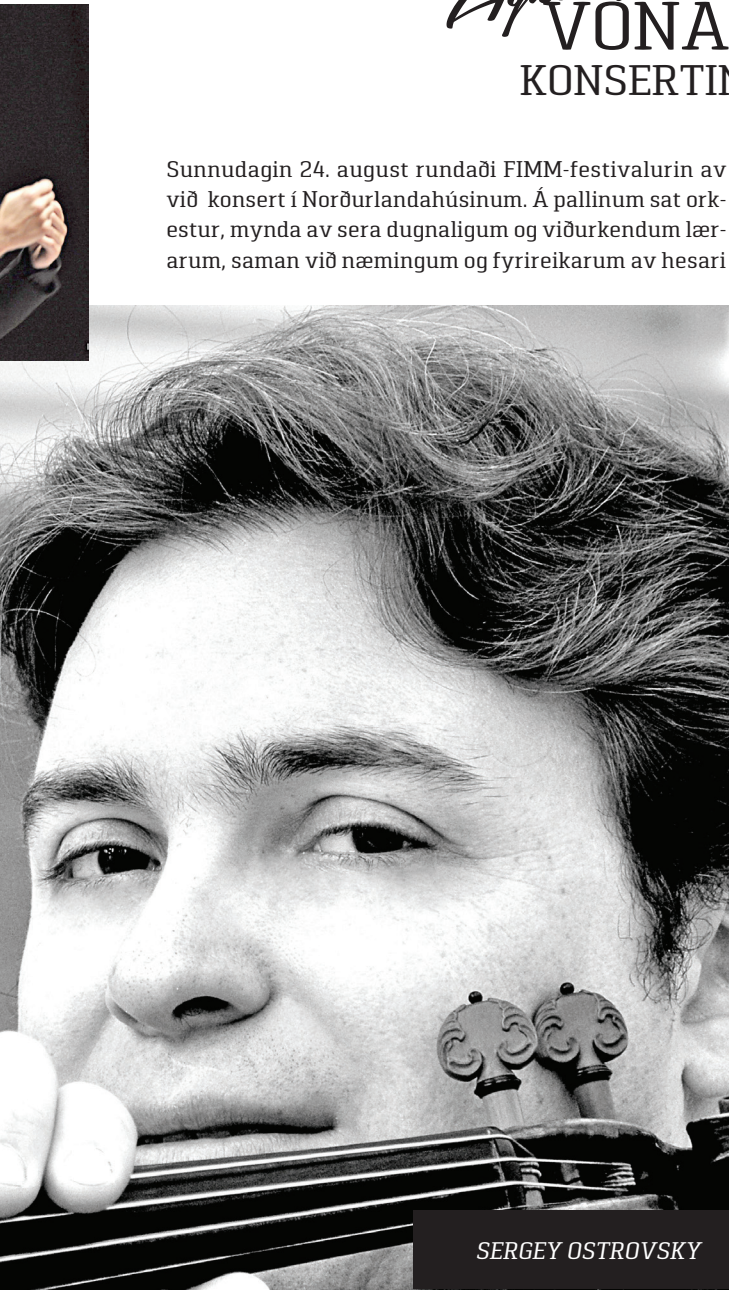

Agnar Lamhauge:

VONANDI IKKI SEINASTU FERÐ KONSERTIN Í NORÐURLANDAHÚSINUM 24. AUGUST

Sunnudagin 24. august rundaði FIMM-festivalurin av við konsert í Norðurlandahúsinum. Á pallinum sat orkestur, mynda av sera dugnaligum og viðurkendum lærarum, saman við næmingum og fyrireikarum av hesari

SERGEY OSTROVSKY

tónleikafestival. Fólk, savna úr 13 ymiskum londum at studera og spæla klassiskan tónleik

IDYLLUR

Siegfried Idyll eftir Richard Wagner var fyrsta stykkið á skránni. Hetta stykkið hevði persónligan týdning fyri Wagner, skilt á tann hátt, at tað upprunaliga ikki var skrivað til almenna framførslu; men til konuna, Cosima, ið hann nýliga var giftur við, og barn teirra Siegfried. Tað var framført á jólamorgni 1870. Hetta er sannliga stykki, ið lýsir idyll, so tann sum væntaði ógvusligt temperament, skiftandi tungar og stórsignar stemningar, ið eru typiskir fyri Wagner, bíðaði til fánýtis.

Orkestrið byrjaði konsertina friðarlaga. Ein afturvendandi avbjóðing í klassiskum tónleiki, er hetta, at við tað at tónleikurin er skrivaður, og at mann oftast spælir eftir nótum, kann útrykkið bliva ov nógv høvd og ov litil kroppur. Og tað tók eina løtu, áðrenn mann kendi, at orkestrið hevði spælt seg inn í tónleikin. Vøkru vøggvúsutemaini virkaðu væl; men við tað at stykkið ikki er so skiftandi, sum Wagner annars oftani er, var mín tanki, at stykkið hevði væl tolt, at meir varð útrykt í dynamisku støðunum, sum álíkavæl eru har.

Ein legði skjótt til merkis tað stóra tónlistarliga yvirskotið, ið serliga Sergey Ostrovsky á 1. violin og Kristina Blaumane á cello, sýndu. Saman við cello gav 1. violinin tónleikinum framdrift og frasunum lív og innihald.

HIN SVENSKI MOZART

Síðan var "Symfoni í C" eftir Joseph Martin Kraus á skránni. Fyri meg var ógvuliga forvitnisligt at hoyra hetta stykkið. Eg kendi lítið til Kraus áður, og hetta, at hann hevur so nógv til felags við Mozart, og tó er so øðrvísið, haldi eg vera rættuliga áhugavert.

Kraus verður stundum nevndur hin svenski Mozart. Hetta tí at hann búði í Stockholm frá tí hann var 21 inn-til hann doyði 36 ára gamal. Og tað slepst ikki undan, at tá man lurtar eftir tónleikinum hjá honum, situr man skjótt og samanlíknar hann við aðrar samtíðar komp-

onistar. Klassiski reini stílin er ikki at taka feil av, og til felags við Mozart hevur hann eisini eitt ungdómligt friskt útrykk. Men hinveg er dynamikkurin og temperamentið hjá honum nógv meir markant og týðandi partur av musikkinum.

Hjá teimum, sum duga, er stuttligt at spæla tónleik frá klassiska tíðarbilinum, og fyri mær ljóðaði tað, sum at orkestrið dæmdi at spæla hetta stykkið. Dynamisku

skiftini vóru presis, og saman við løttu klassisku frasunum fekk spæligleðin høvið at skýna ígjøgnum – kanska einamest í strúkarasekti-ónunum. Við nógvu solo-pørtunum fyri 1. violin slapp eisini framúrskarandi spælið hjá Sergey væl framat.

MIINA JÄRVI

TÓNLISTARLIGUR ÚRMÆLINGUR

Um eg beinanvegin hevði lagt til merkis yvirskotið í spælinum hjá 1. violin og sello, so var tað nú, at vit finga at hoyra tann ljóðførlis-leik, ið imponeraði mest av øllum henda seinsummardag á Ringvegnum 14.

"Introduction, theme and variations, for clarinet and orchestra" eftir Gioachino Rossini er tað, ið á enskum verður kallað eitt "showpiece". Tað er stykkið, ið er skrivað til at vísa fram eitt ávíst ljóðfœri. Gjarna verður tað gjørt við imponerandi og sjarmerandi passagum, ið eru skrivaðar soleiðis, at tær hóska væl til ljóðfœrið, og vísa soleiðis ljóðfœrið og ljóðfœrlis-leikaran fram á ein imponerandi hátt.

Soleiðis er eisini við hesum stykkinum, hvørs lætta, ljósa tema útviklar seg yvir 5 brigdi, hvørt meir imponerandi enn annað. Og at bera hetta fram megnaði solisturin Guntis Kuzma til fulnar. Leikandi lætt spæli hann seg gjøgnum krevjandi støðini; og við organiskum og yndisligum spæli gav hann ljóð til reinu tematisku frasurnar, ið lógu undir øllum hesum stykki.

DOBRINKA TABAKOVA, EIN VIÐKOMANDI NÚTIÐAR KOMPONISTUR

Hæddarpunktið fyri meg var nú hetta, at stifta bekendskap við bulgarska tónaskaldið Dobrinku Tabakova. Dobrinka er ein viðkomandi nútíðar komponistur. Fødd í 1980, men hevur longu notið stóra viðurkenning, og er mitt í eini tónlistaligari karrieru, ið man enn kann vóna nógv av. At Dobrinka er ein av nútíðarkomponistunum, ið hevur góða undirtøku í ymiskum umhvørvi, er ikki ringt at skilja. Djúpi kensluligi tónleikurin leiður eina løtu tankarnar til Henry Gorecki. Aðra løtu fáa longsulfullu strúkaratónarnir og dirvið at skriva einfalt sambandið til Arvo Part at gerast týðuligt; og improviseraða ljóðuniversið, fekk meg at eisini hugsa um russisku Sofiu Goubaiduliu.

Hetta er magiskur stemingsfullur tónleikur, og orkestrið megnaði væl at skapa tað eteriska rúm, har Kristina Blaumane við musikaliteti og ólastandi førlaika fekk givið inniligu sellosoloini ljóð.

DRAMATISKUR SIBELIUS

Stykkið "Pelléas et Mélisande" var upprunaliga tónleikur skrivaður til leik av sama navni. Eins og tunga temaið í hesum leiki um fordømdan kærleika, so er tónleikurin hesin sera dramatiskur. Stuttligt er at leggja til merkis kontrastin millum lyndislætta tónleikin hjá Rossini og tunga útrykkið hjá Sibelius. Meðan væl gongst Sibelius at skapa ófrættarkendar tónar og ógilig kensluhav, so verður tað vakra sjálvdan lætt ella líkatil. Hóast orkestrið ikki var stórt, so var klangurin yvirraskandi stórur, og eg upplivdi endiliga sum at dirigenturin Frederico hevði fingið ordiliga fatur á orkestrinum, og var við at fevna og forma tónleikin, ið skuldi út.

TANKAR UM HESA OG KLASSISKAR FRAMFØRSLUR YVIRHØVUR

Tónleikurin á konsertini var framfœrdur uttan prát og uttanumtos. Deiligt tá bara tónleikurin er í fokus. – Tó so, um mann hevði fingið okkurt at víta um tónleikin í programminum ella millum stykkini, so kundi tað verið áhugavert. Eg skilji væl, at man ikki altíð hevur hug at forstýra konsertir við so nógvum forkláringum og bara velur at lata tónleikin tala. Mær dámar tað væl, men skal tó viðganga, at tað kemur meir enn so fyri, at frágreiðingar hóast alt kunnu lata dyr upp til tónleik, ið annars eru aftur.

At gera slíkar festivalar her á landi, meti eg vera ógvuliga gott hugskot. Mín meting er, at best er um kreftir her á landi eru nógv við í fyrireikingunum frá byrjan. Hetta tí vit kenna landið og tørvin, og kunnu við tíðini uppbyggja okkum erfaringar, ið tryggja at øll, bæði lærarar, festivallutakarar og áhoyrarar fáa sum mest burtur úr. Tá eg eftirfylgjandi tosi við nakrar av festivallutakarunum er greitt, at tað er ymist, ið kann fortrast til eina aðru ferð. Hetta er væl ikki óvæntað, tá man byrjar uppá nakað nýtt. Men tað hevur stóran týdning, at skjótt er settur á, og at vit fáa fleiri erfaringar við tiltøkum av slíkum slag.

FERÐAVINNAN OG TÓNLEIKAFAGNAÐIR AV HESUM SLAG

Vert er at minnast til, at ferðavinna er ikki bara at fáa fólk til landið sum sokallaðir touristar. Mann arbeiðir innan hesa vinnu eitt nú eisini við einum hugtaki, ið nevnist "mice-segmentið". Hetta sipar til tann bólkinn av ferðafólki, ið koma hendaveg í øðrum ørindum enn at vera ferðafólk. Hetta kann eitt nú verða til skeiðvirksemi av ymiskum slag.

Annleig Lamhauge á Ferðaráðnum fortelur, at hetta er sera áhugaverdur bólkur av vitjandi. Tey hava ofta møguleika at leggja fleiri pengar eftir seg enn vanligu ferðafólkið. Og við at koma her, t.d. á skeið, ger at eitt band er skapa, og í mongum førum fortelja tey um Føroyar, har tey koma, og ofta koma tey aftur og kunnu tá eisini hava onnur við sær.

Luttakarnir á hesum festivalinum vóru frá Frankaríki, Italien, Litavia, Letlandi, Estonia, Rumenia, Íslandi, Argentina, Polandi, Englandi, Svøríki, Russlandi og Føroyum. So tá slíkur festivalur eydnast væl, er tað umrøða, ið kemur víða um. Og sovordi sum hetta kann harvið spæla týðandi leiklut í hesum, at vit ikki bara marknaðarføra Føroyar við sínum serstøku og vøkru náttúru, men sannliga eisini sum eitt einstakt mentanarliga ríkt og fjøltáttað stað.

Eg vóni at hetta bara var tað fyrsta "Faroe Islands Music Meeting" av mongum. At fyrireikingarnar alla tíðina fara at bliva betur, skulu engagera okkum í og arbeiða fyri. Men at hetta kann vera góður íblástur til luttakarnar og føroyskt tónleikalív og viðvirkandi til eina góða branding av Føroyum, er lítið at ivast í. So hervið ein tókk til fyrireikarnar av FIMM, at tey valdu at koma til Føroyar.

Farøese International Music Meeting – eisini nevndur FIMM festivalur – er eitt altjóða orkestrakademi fyri ungar, klassiskar tónleikarar, ið bjóðar masterclasses, verkstovur og konsertir undir leiðslu av professionellum yrkistónleikarum frá tónlistaháskúlum og symfoni-orkestrum kring Evropa..
FIMM Festival fór av bakkastokki tann 18.-24. august 2014 í Tórshavn
Hugskotsætlan, stigtakarar og leiðsla: Miina Järvi og Federoco Morresi
Samstarvspartnarar: Summartónar, Norðurlandahúsið og Tórshavnar musikkskúli
Fíggarligur stuðul: Nordisk ráð og Mentamálaráðið